

talelser af den højtærede Statsminister og den højtærede Indenrigsminister har erkendt, at der endnu foreligger et Boligproblem, der gør Krav paa Lovgivningsmagtens Opmærksomhed, og vi er ogsaa villige til fremdeles at yde Støtte til, at den store Mangel paa Lejligheder kan blive afhjulpet. Naar vi ikke samtidig med dette Forslag har et Lovforslag om selve Husleje-reguleringen, ved vi, at det skyldes, at de nødvendige Oplysninger endnu ikke er indhentet. Men jeg maa dog sige her, at Venstre maa holde for, at naar vi kommer til denne Lovgivning, maa vi afgjort kræve, at der sker en væsentlig Afvikling, at den Afvikling, der er begyndt, faar en yderligere Udvikling ved det næste Lovforslag om dette Emne. Vi kan ikke gaa med til Forslag, der yder Tilskud til Støtte af Boligbyggeriet.

Den højtærede Minister oplyste som sagt, at der var ydet betydelige Tilskud i det forløbne Aar, og det meste Byggeri var netop fremmet formedelst disse Tilskud. Jeg maa dog sige, at der i Provinsen i meget stor Udstrækning er bygget uden Tilskud. Vi har saaledes en Udtalelse fra Murerforbundet af 24. Juli, hvorefter der ved Opførelse af Beboelseshuse, hvor der har været ydet Tilskud, har været beskæftiget 757 Arbejdere, medens der har været beskæftiget 1 002 Arbejdere, altsaa Murere, ved Boligbyggeri uden Tilskud. Det viser, at der i Provinsen i høj Grad er bygget Boliger uden Tilskud. Vor væsentligste Begrundelse for, at vi ikke kan fortsætte med at yde Tilskud, er en dobbelt. Først denne, at Stat og Kommune ikke vedblivende kan magte disse store Ofre, og dernæst den, at det er vor Opfattelse, at selve denne Tilskudslovgivning i ikke ringe Grad har bidraget til en Fordyrelse af Boligbyggeriet. Det er klart, at naar man, som Tilfældet har været, har været oppe paa et Tilskud fra Stat og Kommune paa 40 pCt., har de paagældende været interesseret i at faa det størst mulige Tilskud, og det har, som sagt, haft en uheldig Virkning. Nu tror jeg ogsaa, at det væsentlig er her i Hovedstaden og de større Byer, at Boligvanskelighederne er til Stede. Men det viser sig ogsaa, at Byggeudgifterne er forholdsvis større her end i Provinsen. Det er der i og for sig ikke noget at sige til, det har de altid været, og det har vi ogsaa erkendt ved de Forhandlinger, der har været i Indenrigsministeriet, da vi skulde fastsætte Maksimalkuldet til Boligbyggeriet. Vi erkendte da, at Byggeomkostningerne laa noget højere her i Hoved-

staden end i Provinsen og atter dèr noget højere end paa Landet. Jeg tror dog, at de Omkostninger, som der i Øjeblikket er Tale om i Hovedstaden, er større, end de nødvendigvis behøver at være. Man regner nemlig med, at det vil koste 10 000—11 000 Kr. at opføre en Lejlighed heri Hovedstaden. Men man bygger væsentlig billigere i Øjeblikket i Provinsen, navnlig naar det er private, der gør det. Jeg talte nylig med en Provinshaandværker, der udtalte som sin Overbevisning, at den almindelige Type Lejligheder, som der her var Tale om, meget vel kunde fremskaffes for et Beløb af 6 000—7 000 Kr. pr. Lejlighed. Og man vil saa forstaa, at en Forskel paa 3 000—4 000 Kr. er betydelig større, end det er begrundet i de faktisk højere Omkostninger her i Hovedstaden.

Jeg skal gøre enkelte Bemærkninger om selve Lovforslaget. Den højtærede Minister har dog saa udførligt gjort Rede for Lovforslaget, og det har ogsaa været saa udførligt omtalt i Pressen, at jeg kan indskrænke mig til ganske faa Bemærkninger. Lovforslagets Hovedprincip er jo dette, at der ikke fremtidig ydes Tilskud, men kun Laan. Der er ingen Tvivl om, at det har den allerstørste Betydning for de byggende, at der kan opnaas gode Prioritetsforhold. Dette, at Bygningen prioriteres under gunstige Vilkaar, kan i Virkeligheden betyde meget mere end et mindre Tilskud. I denne Henseende har Stillingen i den forløbne Tid afgjort bedret sig i Forhold til den Tilstand, der herskede, da vi havde de højeste Konjunkturer. Selve Obligationskursen er nu langt gunstigere, og det betyder jo, at de byggende faar et væsentlig større Beløb i første Prioritet. Det, man nu tilsigter, er at skabe gunstige Vilkaar for den sekundære Prioritering. Dette opnaas ved, at Staten garanterer Obligationer, der udstedes af Hypotekbanken. Jeg mener, at Pointen her er denne, at Staten ved denne Garanti vel løber nogen Risiko, men den Hjælp, der ydes de byggende, ved at de statsgaranterede Kasseobligationer kommer i en god Kurs, betyder forholdsvis mere for dem, end Risikoen betyder for Staten.

Der er i Lovforslagets § 1 en Bestemmelse om, at første og anden Prioriteter kun kan udgøre de 85 pCt. af Anskaffelsessummen. De byggende maa altsaa selv eje 15 pCt., kun undtagelsesvis kan de slippe med 10 pCt. Dette er en Skærpelse overfor de byggende, men Byggeudgifterne er nu gaaet saa langt ned, at jeg mener, at den er begrundet. Jeg tror ogsaa, det er nød-